

A TE EGÉSZSÉGED, A TE DÖNTÉSED!

FŐ ÜZENETEK A GYERMEKEK SZÁMÁRA

az Európa Tanács „Útmutató a gyermekek részvételéhez az egészségükkel kapcsolatos döntésekben” című dokumentumából

HELLÓ!

Az egészséged fontos.

Gyermekeként előfordulhat, hogy nem tudsz önállóan dönteni az egészségeddel kapcsolatosan. De jogod van ahhoz, hogy ezekben a döntésekben részt vegyél, mint ahogyan más gyermekeknek is joguk van ahhoz, hogy részt vegyenek az egészségükkel kapcsolatos döntésekben.

Az egészségeddel kapcsolatos döntésekben általában különböző emberek vesznek részt:

Te magad

18 éves kor alatt

Szüleid

Ők a fő gondozóid. Néha egy másik felnőtt viseli gondodat, akit „gyámnak” hívnak.

Egészségügyi szakemberek

Ők azok az emberek, akik segítenek megőrizni az egészséged, mint például az orvosok, nővérek, fogorvosok vagy pszichológusok. Az egészséged a tested és a lelked ügye is.

Ez a füzet leírja, hogyan vehetsz részt az egészségügyi ellátásodban és hogy milyen fontos az, hogy az orvosok, nővérek és más felnőttek bevonjanak téged a döntésekbe. Példákat ad arra, hogy ezt hogyan tehetik meg úgy, hogy jó döntések szülessenek.

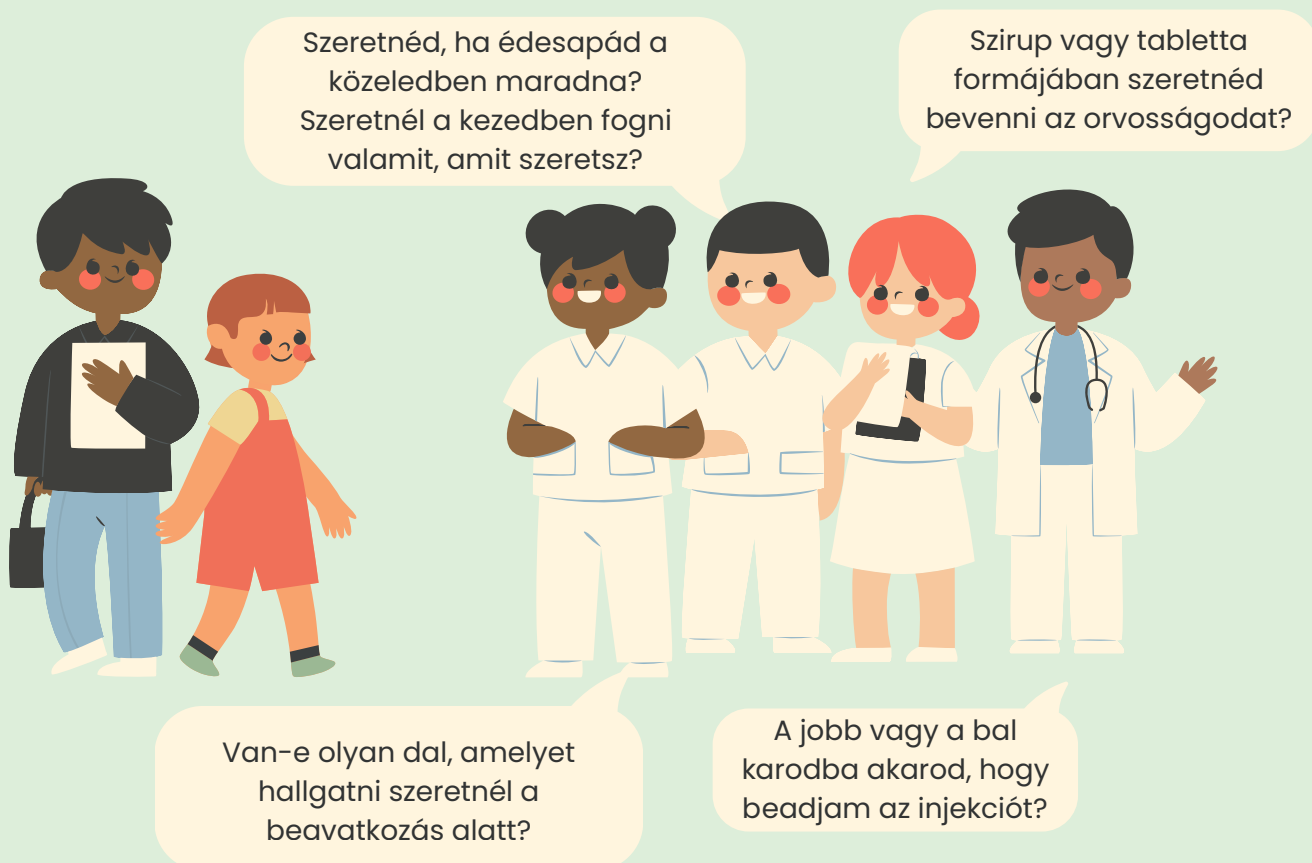
A JOGOD, HOGY MEGHALLGASSANAK

Amikor rutinvizsgálatra mész egy orvoshoz, vérvizsgálatra vagy szemvizsgálatra jelentkezel vagy amikor kezelésre vagy műtetre van szükséged a kórházban, több kisebb és egy pár nagy döntést hoznak meg veled és érted.

Jogod van ahhoz, hogy megoszd az egészségeddel kapcsolatos véleményedet és érzéseidet. Elmondhatod, hogy mit akarsz vagy mit nem akarsz. Nincs korhatár – minden gyermeknek lehet beleszólása, még a kisgyermek is elmondhatja, hogy mit akarnak és mit szeretnének.

Hasznos dolog gyakorolni, hogy elmondd a véleményedet minden helyzetben. A felnőtteknek, beleértve az orvosokat és nővéreket, segíteniük kell neked abban, hogy ezt gyakorold.

Lássunk egy pár példát:

A TÁJÉKOZOTTSÁG LÉTFONTOSSÁGÚ

Nagyon fontos, hogy **a lehető legjobban megértsd az egészségi állapotodat**, mielőtt eldöntened, hogy mit is gondolj róla.

A felnőtteknek, különösen az orvosoknak és a nővéreknek, kötelességük elmagyarázni, hogy mi a baj, hogyan segíthetnek, hogy jobban érezd magad, és hogy mi történik a továbbiakban. Mindezeket úgy kell elmagyarázniuk, hogy te megértsd. Minden gyermek más, így a magyarázatokat is másféleképpen fogalmazzák meg. Mindezekről a szülőddel vagy egy nővérrel vagy az orvosoddal beszélve tudhatsz meg többet.

A felnőtteknek meg kell bizonyosodniuk arról, hogy a dolgokat pontosan megértetted. El kell magyarázniuk, hogy ki kicsoda és ki mivel foglalkozik, különösen a kórházban, ahol sok különféle emberrel találkozhatasz.

NYÍLT ÉS BIZTONSÁGOS KOMMUNIKÁCIÓ

Az információ fontos ahhoz, hogy véleményt formálhass és befolyásolhass az egészségeddel kapcsolatos döntéseidet. Az információt úgy kell megosztani, hogy **kényelmesen és biztonságban** érezd magad.

A felnőttek azért vannak itt, hogy támogassanak és segítsenek abban, hogy kifejezd az érzéseidet és a véleményed, hogy átgondold a dolgokat és megfogalmazd a saját következtetéseidet. Többféleképpen is **segíthetnek az egészségügyi szakemberek abban, hogy jól érezd magad**, és bátoríthatnak, hogy aktívan részt vegyél a döntésekben. Lássunk egy pár példát:

Időt és teret hagyok neked, hogy megértsd az információt és kiderítsd, hogy mit is gondolsz róla.

I decorate my office in a nice way so it doesn't feel strange or scary.

I use toys and play with the younger children.

I listen to you and I am honest with you.

Knowing what you feel and think helps me care for you better

Az egészségeddel kapcsolatos információ közötted, a téged ápoló egészségügyi szakemberek és szüleid vagy az érted felelős személyek között marad.

Bizonyos információkról nehéz hallani, de a felnőtteknek mindig az igazat kell mondaniuk neked. El kell magyarázniuk a kockázatokat és ha valami kényelmetlen vagy fájdalmas lesz.

A gyermekek sokmindent megértenek, és gyakran szeretnének a lehető legtöbbet megtudni, mert ez segít nekik felkészülni arra, ami történni fog.

A SZÜLŐK SZEREPE

A szüleid fontos emberek, akik támogatnak téged. A szüleid vagy a rólad gondoskodó személyek nagyon jól ismernek téged, és gyakran tudják, hogy mit tegyenek és hogyan segítsenek neked, amikor orvoshoz mész vagy kórházba kerülsz.

Fontos, hogy a dolgokat megbeszéld a szüleiddel és hogy elmondd nekik, mit érzel, azért, hogy támogathassanak és azért is, mert **gyakran ők hozzák meg a végleges döntést veled kapcsolatosan.**

Jogod van ahhoz, hogy a szüleid veled legyenek a látogatások alatt (amelyeket konzultációnak neveznek), a kezeléseknél vagy amikor a kórházban kell maradnod. Ha a szüleid vagy gondozóid nem lehetnek jelen, veled lehet egy másik felnőtt, akiben megbízol, hogy segítsen.

A VÉLEMÉNYED KIFEJEZÉSE

A **véleményedet különböző módokon fejezheted ki**: elmondhatod, leírhatod vagy akár le is rajzolhatod. Néha viselkedéssel, szavak nélkül mutatjuk ki az egyetértésünket. Ha kinyújtod a karodat, hogy megmérjék a vérnyomásodat, ezzel kifejezed, hogy részedről rendben van. Ezért az egészségügyi szakembereknek figyelniük kell a **testbeszédre**, beleértve azokat a gyerekeket is, akik nem tudnak beszélni.

Előfordul, hogy az egészségügyi szakember szóban **megkérdez**, hogy egyetértesz-e, majd lejegyzi a válaszodat az egészségügyi papírjaidba.

Bizonyos esetekben megtörténhet, hogy neked és/vagy a szüleidnek **egy külön nyomtatványt kell aláírnotok** vagy le kell írnotok, hogy mit szeretnétek vagy mit nem szeretnétek, hivatalosabb formában.

A felnőttek azért vannak itt, hogy segítsenek kifejezni a véleményed. De az is rendben van, ha azt mondd, hogy nem vagy biztos benne vagy ha azt szeretnéd, hogy a szüleid döntsenek helyetted.

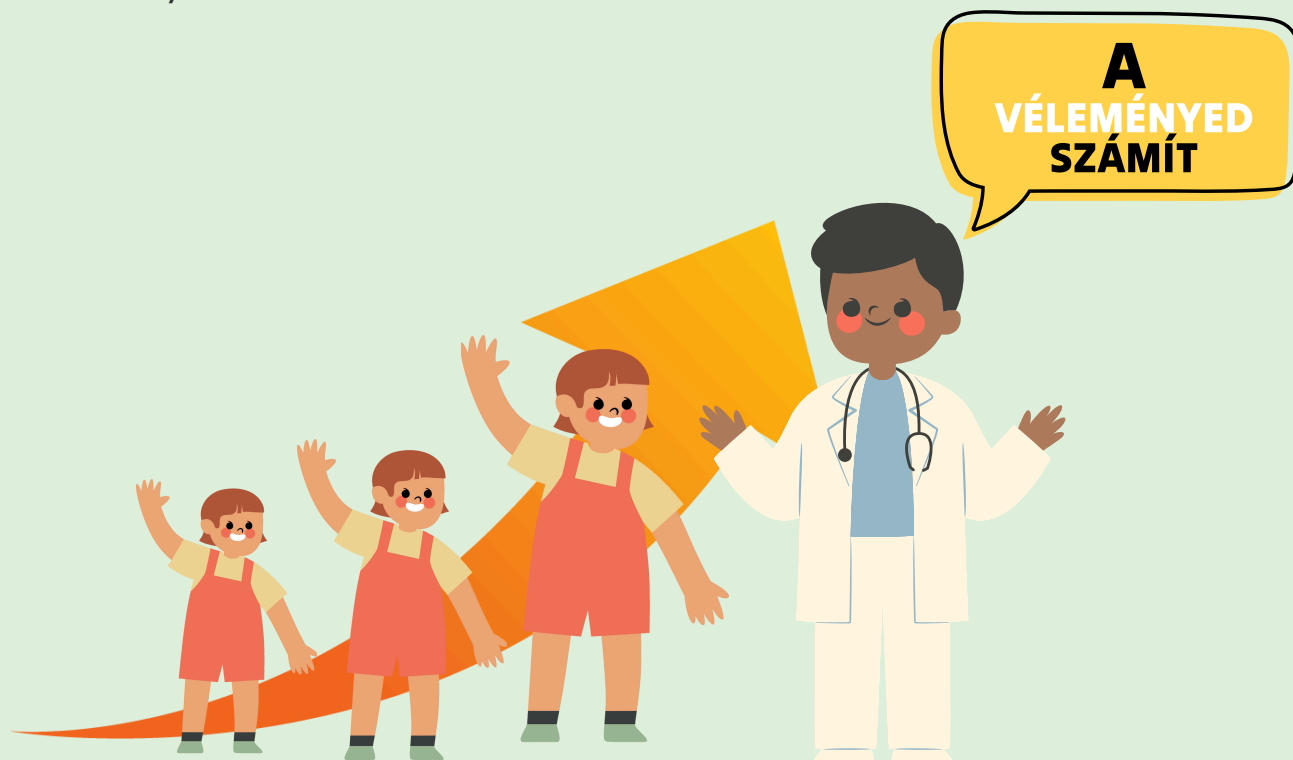

A DÖNTÉSEK MEGHOZATALA

A jó döntés azt jelenti, hogy a döntést megbeszélték, hogy az a gyermek javára van és figyelembe veszi a gyermek akaratát.

Mással, amikor a felnőttek döntenek rólad, figyelemmel kell lenniük arra, amit gondolsz és akarsz. Ez azt jelenti, hogy a **felnőtteknek meg kell hallgatniuk és komolyan kell venniük téged**. Át kell gondolniuk, hogy a veled kapcsolatosan meghozott döntéseik milyen hatással lesznek rád, és azt kell tenniük, ami számodra a legjobb most és a jövőre nézve is.

Ahogy növekedsz, egyre több dolgot értesz meg és egyre jobban és aktívabban vehetsz részt a döntéshozatalban. Így a véleményed idővel „többet” számít. De ez nem jelenti azt, hogy egy kisebb gyermek véleménye ne számítana!

VÉLEMÉNYKÜLÖNBSÉGEK

A jó döntéshez szükséges, hogy minden érintett személy megbeszélje a dolgokat és meghallgassa egymást, hogy megtalálhassák a legjobb megoldást.

De létezhetnek olyan helyzetek is, amikor a gyermekkel kapcsolatos döntés meghozatalában részt vevő személyeknek **más-más a véleményük**. Például előfordulhat, hogy nem értesz egyet a szüleiddel, vagy a szüleid nem értenek egyet az egészségügyi szakemberrel.

Az, hogy a véleményedet komolyan veszik, nem jelenti mindig azt, hogy a végső döntés az lesz, amit te akartál vagy hogy minden úgy lesz, ahogy te akartad. Megtörténhet, hogy ez nem lehetséges. De amikor a lehető legjobb megoldást keresik számodra, az **egészségügyi szakembereknek figyelemmel kell lenniük arra, amit te szeretnél**, tudni fogják, mit kell feltétlenül elkerülniük és minden tőlük telhetőt megtesznek azért, hogy tiszteletben tartsák a kívánságaidat.

Minden esetben **el kell mondaniuk neked pontosan, hogy mit döntöttek és miért**.

Szeretném, ha a kezelésemre a születésnapom után kerülne sor

Megértettem, és szeretném, ha ezt így tudnánk intézni, de a születésnapodig még több hónap van, és ha addig várunk, akkor megtörténhet, hogy a kezelés nem hozza a legjobb eredményt

Mi lenne, ha az idén a születésnapodat valamivel korábban ünnepelnénk? Rendezhetnénk egy klassz szülinapi partit, mielőtt megkapnád a kezelésedet. Kiválasztunk egy napot együtt?

Lássuk, **mit lehet tenni azért, hogy segítsünk** olyan bonyolult helyzetekben, amikor az emberek nem értenek egyet vagy másképpen vélekednek:

Átbeszéljük a helyzetet együtt, veled és a szüleiddel, többször is, ha szükséges, hogy megtaláljuk a megfelelő megoldást.

A legtöbb esetben ez elegendő ahhoz, hogy megoldódjon a probléma

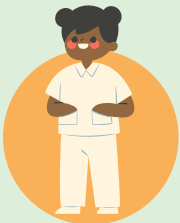

Ha szükséges, egy másik személyhez lehet fordulni, akit mediátornak hívnak, hogy segítsen és tanácsot adjon

A mediátorok segítenek az embereknek megérteni egymás álláspontját, és megoldást találni együtt a konfliktus rendezésére

Egyes kórházakban külön testület vagy bizottság működik, amelytől tanácsot lehet kérni, amikor az érintett személyeknek nem sikerül közös álláspontra jutniuk

Kivételes esetekben, felkérhetnek egy, a gyermekek védelméért felelős személyt is (például egy bírót), hogy döntsön.

Mindezek a személyek mindig azt tartják szem előtt, ami számodra a legjobb és amit úgy neveznek, hogy a te „mindenek felett álló érdeked”.

A TE EGÉSZSÉGED, A TE JOGAID

A gyermekek egészségügyi jogaival kapcsolatosan két fontos dokumentum létezik.

Az **Egyesült Nemzetek gyermekek jogairól szóló egyezménye** ismerteti a gyermekek összes jogát, hogy jó életnek örvendhessenek, bárhol is élnek, és védve legyenek minden veszélytől

Ami az **egészséget** illeti, kimondja, hogy a gyermekeknek joguk van a lehető legjobb egészségi állapothoz. Ez azt jelenti, hogy a gyermekeknek jó minőségű egészségügyi ellátást és a számukra legjobb gondozást kell kapniuk.

Az Egyezmény azt is kimondja, hogy a gyermekeknek **joguk van részt venni az őket érintő döntésekben** az élet különböző területein. Ez azt jelenti, hogy a gyermekeknek joguk van kifejezni a véleményüket, beleértve az egészségükkel és jólétükkel kapcsolatos véleményüket is, és joguk van ahhoz, hogy meghallgassák őket és komolyan vegyék őket.

Ezek a jogok **minden gyermeket egyenlő módon** megilletnek, függetlenül attól, hogy honnan származnak, hogy néznek ki, milyen nyelven beszélnek, kik a szüleik vagy hogy valamilyen sérüléssel élnek-e.

Az **Európa Tanácsnak** van egy **Oviedói egyezménynek** nevezett egyezménye, amely az orvosi beavatkozásokról szól. Foglalkozik a felnőttekkel és a gyermekekkel.

Kimondja, hogy általában az embereknek szabad és megfelelő tájékoztatáson alapuló hozzájárulásukat kell adniuk hozzá, ami azt jelenti, hogy egyet kell érteniük a beavatkozással. A gyermekek esetében kimondja, hogy amennyiben a lakóhelyük szerinti országban a törvény nem engedi meg, hogy saját maga döntsön, a gyermeknek a véleményét még akkor is figyelembe kell venni, az életkorának és érettségének megfelelően. Továbbá a beavatkozásra csak akkor kerülhet sor, ha az a gyermek javára van.

KÜLÖNBÖZŐ ORSZÁGOK, KÜLÖNBÖZŐ SZABÁLYOK?

Az országoknak sajátos törvényeik, szabályaik és kultúráik vannak. Egyes országokban, mindaddig, amíg a gyermek gyermek, a szüleinek kell az engedélyüket megadniuk. Más országokban a törvény lehetővé teszi az idősebb gyermekek számára, például 15 vagy 16 éves koruktól kezdődően vagy amikor elég érettek, hogy saját maguk döntsenek hivatalosan az egészségükkel kapcsolatban: ezt nevezik „hozzájárulásnak”.

De szem előtt kell tartani, hogy minden esetben és minden országban a gyermeknek el kell magyarázni, hogy mi a probléma és hogy mi fog történni vele. Ki kell kérni a véleményüket!

Továbbá, a gyermeknek, aki hivatalos döntést hozhat, még mindig szüksége van a támogatásra és a tanácsra; nem jelenti azt, hogy magára hagyják!

A SZAKPOLITIKÁK ÉS TÖRVÉNYEK BEFOLYÁSOLÁSA

Ez a füzet ismerteti, hogy neked és más gyermekeknek jogotok van ahhoz, hogy részt vegyetek a titeket közvetlenül érintő egészségügyi döntésekben.

De a gyermekek és a gyermekek csoportjai kifejezhetik a véleményüket annak az országnak a törvényeiről is, amelyben élnek. Részt vehetnek az egészségügyi szolgáltatások kialakításában és tervezésében, vagy akár részt vehetnek az egészségügyi szakemberek képzésének kialakításában és lebonyolításában is.

Ha kikérik a gyermekek véleményét az egészségi ellátással és egészségügyi szakpolitikával kapcsolatos törvénytervezetekben, mindenkinek javára lesznek a jobb döntések!

A HASZNOS KIFEJEZÉSEK GYERMEKBARÁT MECHATÁROZÁSAI

Engedély vagy hozzájárulás: hivatalos beleegyezés az orvosi ellátás elfogadásába, amelyet a gyermek szülei vagy gondozói, vagy, amennyiben az ország törvényei lehetővé teszik, a gyermek maga ad meg.

Mindenek felett álló érdek: ez azt jelenti, hogy az embereknek mindig gondolniuk kell arra, hogy az általuk meghozott döntés milyen hatással lesz a gyermekekre és ha az a döntés valójában a legjobb a gyermek számára. This means that people should always think about the effect any decision they are making will have on a child and if that decision is really the best for a child.

Gyermek: 18 évesnél fiatalabb személy. Felnőttnek számít a 18 éves vagy annál idősebb személy.

A gyermek részvétele: biztosítja, hogy a gyermekeknek beleszólásuk lehet azokba a döntésekbe, amelyek őket egyénileg vagy csoportként érintik.

A gyermekek jogai: azok, amelyekkel minden gyermeknek rendelkeznie kell vagy amikre képesnek kell lennie. Szinte minden ország egyetért azzal, hogy a gyermekeknek különleges jogaik vannak, és a kormányok ígéretet tettek arra, hogy biztosítják, hogy minden gyermek rendelkezik azokkal a fontos dolgokkal, amelyek számukra szükségesek ahhoz, hogy biztonságos és jó életet élhessenek.

Európa Tanács: egy 46 országból, úgynevezett tagállamból álló európai szervezet. Azért hozták létre, hogy biztosítsa, hogy ezek az országok védik az emberi jogokat, beleértve a gyermekek jogait is, azáltal, hogy támogatják a gyermekeket és a fiatalokat a bennük rejlő lehetőségek teljes kibontakoztatásában, valamint azáltal, hogy megelőzik az ártalmakat.

Egészségügy: általános kifejezés az orvosi ellátásra, magában foglalja az orvoshoz fordulást, egy kezelés vagy beavatkozás igénybevételét, a kórházban való tartózkodást.

Egészségügyi szakemberek: közéjük tartoznak az orvosok, nővérek, fogorvosok vagy pszichológusok, bárki, aki az egészségügyben dolgozik.

Kormányok: az emberek, akik szabályokat hoznak egy bizonyos ország vagy társadalom számára és alkalmazzák azokat. Egy ország szintjén, a kormány egy nagy rendszer, amely magában foglal sok intézményt és vezetőt, mint például a jogalkotókat (azoknak az embereknek a csoportját, akik törvényeket hoznak), a közigazgatást (azokat, akik segítenek a társadalom működtetésében és szolgáltatásokat nyújtanak), a bírói testületeket (a bíróságokat, ahol a bírák segítenek emberek és szervezetek között a konfliktusok rendezésében, problémák megoldásában, és megtalálják a megfelelő igazságszolgáltatást egy bűncselekmény esetén).

Egyesült Nemzetek egyezménye a gyermekek jogairól: egy fontos dokumentum, amely felsorolja és ismerteti a gyermekek összes jogát, valamint a kormányok feladatait. Minden jog összefügg, egyformán fontosak, és nem lehet őket elvenni a gyermekektől.

Jogi képviselő: egy személy, aki törvényesen képvisel egy gyermeket, a szülők vagy egy törvényes gyám, ha a szülők nem lehetnek jelen a gyermek nevében.

MIÉRT JÖTT LÉTRE EZ A FÜZET?

2024-ben, az Európa Tanács kiadott egy útmutatót a gyermekek részvételéhez az egészségükkel kapcsolatos döntésekben.

Az útmutató azért készült, hogy segítse az orvosokat, nővéreket és más felnőtteket, hogy a legjobb egészségügyi döntéseket hozzák a gyermekek számára. Megmutatja nekik, hogyan vonhatják be a gyermeket a folyamatba, és hasznos tanáccsal és példákkal szolgál.

2024. őszén, egy csoport, különböző országból származó tinédzser – Denis, Throstur, Lana, Nick, Molly, Dion, Sara, Leonardo, Christina, Rayan, Elodie, Sarah és Jose – együtt dolgozott, hogy elkészítse ezt az összefoglalót számodra és más gyermekek számára.

Segíteni akartak a gyermekeknek megérteni a jogukat és azt, hogy hogyan vehetnek részt az egészségükkel kapcsolatos döntésekben. A Child Rights Connect hálózat és az Európa Tanács támogatta őket.

A **Child Rights Connect** egy 1983-ban alapított független nonprofit szervezet, amely ma több mint 120 tag- és megfigyelő szervezetével az egyik legnagyobb nemzetközi gyermekjogi hálózat.
www.childrightsconnect.org

A projektet Rutai Zsuzsanna gyermekjogi és gyermekvédelmi tisztviselő és Imen Talhaoui érdekvédelmi tisztviselő vezette 2024-ben.

Az **Európa Tanács** egy 46 országból, úgynevezett tagállamból álló európai szervezet. Többek között azért hozták létre, hogy biztosítsa, hogy ezek az országok védik az emberi jogokat, beleértve a gyermekek jogait is, azért, hogy támogassák a gyermekeket a bennük rejlő lehetőségek teljes kibontakoztatásában, valamint hogy megvédjék őket az ártalmaktól.

www.coe.int

A jelen dokumentumban kifejtett nézetek a szerző(k) felelősségi körébe tartoznak, és nem feltétlenül tükrözik az Európa Tanács vagy a Child Rights Connect hivatalos szakpolitikáját.

Eredeti cím: *Your Health, Your Say!* (angol nyelvű verzió)

A szöveg az Európa Tanács és a Child Rights Connect megbízásából készült és engedélyükkel került felhasználásra. A dokumentum az Európa Tanáccsal és a Child Rights Connect hálózattal létrejött megállapodás alapján jelenik meg, de a fordító(k) / kiadó(k) kizárólagos felelőssége mellett.

FELNÖTTEK SZÁMÁRA, AKIK A FÜZETET A GYERMEKEKKEL EGYÜTT HASZNÁLJÁK

Ezek a jegyzetek felnőttek számára készültek, beleértve a szülőket, oktatókat, szociális munkásokat és egészségügyi szakembereket, akik a füzetet a gyermekekkel együtt szeretnék felhasználni azért, hogy megbeszéljék a gyermekek részvételét az egyéni egészségügyi döntésekben.

A füzet felhasználható attól függetlenül, hogy a gyermek éppen szembesül-e egy egészségügyi kérdéssel, az orvoshoz vagy kórházba tett látogatás előtt vagy után vagy bármikor, a kérdéssel kapcsolatos általános ismeretek megalapozása végett.

A kérdéskör a gyermekekkel egyénileg vagy csoportosan is megbeszélhető. A füzet 9-15 év közötti gyermekek számára készült, de a tinédzserek érdeklődésére is számot tarthat.

Ha olyan környezetben dolgozik, ahol ezt a füzetet elhelyezheti a gyermekek számára is elérhető módon, és biztathatja őket arra, hogy hazavigyenek egy példányt belőle és később elbeszélgessenek róla Őnnel vagy más megbízható felnőttel.

A füzet összefoglalja az Európa Tanács „Útmutató a gyermekek részvételéhez az egészségükkel kapcsolatos döntésekben” című dokumentumát, amely 2024-ben jelent meg tájékoztatás és tanácsadás céljából, és elsősorban az egészségügyi szakemberek számára készült arról, hogy hogyan vonhatók be a gyermekek az egészségükkel kapcsolatos döntésekbe.

Az Útmutató az elméleti és jogi háttér bemutatásával kezdődik, majd a döntéshozatal fontos elemeinek ismertetésével folytatja, segítve az egészségügyi szakembereket abban, hogy megértsék a gyermekek, családok és más szakemberek támogatásában betöltött szerepüket a gyermekek részvételének gyakorlati megvalósítása során. Részletezi

a hozzájárulás, beleegyezés és a mindenek felett álló érdek kiemelt fogalmait, valamint az olyan gyakori egészségügyi helyzeteket, amelyekben a döntéshozatalban való részvétel kihívásokkal terheltnek tűnik. Az Útmutató végig példákkal és a bevett gyakorlatokra tett hivatkozásokkal szolgál.

FŐ ÜZENETEK

Az alábbiakban a dokumentum legfontosabb üzenetei találhatók. A gyermekekkel folytatott beszélgetésekben érintheti az összes fő üzenetet, vagy összpontosíthat azokra, amelyeket a legfontosabbnak vagy relevánsabbnak tekint a gyermek helyzetére való tekintettel.

A jogod, hogy meghallgassanak

Az ENSZ gyermekjogi egyezményének 12. cikke szerint, a gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy részt vegyenek a döntésekben, illetve azokat befolyásolják az életüket érintő minden kérdésben. Ide tartozik az egészségük is. Ez biztosítja, hogy mindenkor figyelembe veszik a mindenek felett álló érdeküket, és hogy a lehető legjobb egészségügyi ellátásban részesülnek.

A tájékozottság létfontosságú

A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy számukra érthető módon tájékoztassák őket az egészségükről. A tájékoztatásnak pontosnak és elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy tájékozott döntést hozhassanak.

Nyílt és biztonságos kommunikáció

A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy támogassák őket a véleményük kialakításában, és hogy biztonságban érezzék magukat a felnőttekkel való érintkezés során. Továbbá joguk van a magánéletük védelméhez és a bizalmassághoz, ami azt jelenti, hogy az egészségükkel kapcsolatos információ ne kerüljön megosztásra senkivel, kivéve, ha az a mindenek felett álló érdeküket szolgálja.

A szülők szerepe

A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy szüleik jelen legyenek, amikor egészségügyi ellátást vesznek igénybe, és rájuk támaszkodhassanak a döntéseik meghozatalakor. Sok esetben a szülők azok, akik hivatalosan megadják az engedélyüket az egyes beavatkozásokhoz.

Előfordulhat, hogy a gyermekek a szüleik jelenléte nélkül szeretnék megbeszélni vagy igénybe venni az egészségügyi ellátást.

A véleményed kifejezése

A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy kifejezzék véleményüket, és ebben bátorítani és támogatni kell őket életkoruktól függetlenül. Figyelembe kell venni a nonverbális kifejezőmódokat is, például a testbeszédet. Ez minden esetben érvényes, függetlenül a hozzájárulás megadására vonatkozó szabályoktól.

A döntések meghozatala

A gyermekek véleményét figyelembe kell venni, a fejlődésben lévő képességeikhez igazodóan. Amikor a végleges döntés nem felel meg a gyermek kívánságának, a döntéshez vezető okokat el kell magyarázni neki.

Véleménykülönbségek

A gyermek, szülei és az egészségügyi szakemberek között fennállhatnak nézet- és véleménykülönbségek. Az ilyen helyzetek gyakran megoldhatók az alaposabb beszélgetéssel. Ugyanakkor fennállhatnak olyan konfliktushelyzetek is, amelyekben külső személy vagy testület bevonása szükséges a gyermek mindenek felett álló érdekének eldöntéséhez.

Bővebben

Ez a szakasz bővebb információkkal szolgál, különösen a vonatkozó jogszabályi szövegekről. Ezen kívül megemlíti, hogy a gyermekek bevonhatók a nemzeti jogszabályok és szakpolitikák kialakításába és felülvizsgálatába.

NEMZETI KONTEXTUS

Az Útmutató témája a nemzeti jogszabályok és rendelkezések hatáskörébe tartozik. Szükség lehet arra, hogy alaposabban utánanézzon az Ön országában érvényes, egészségügyi rendszerekre, a betegek jogaira és a gyermekek jogaira vonatkozó jogszabályi keretnek ahhoz, hogy biztosan meg tudja válaszolni a kérdéseket.

Van-e gyermekjogi törvény az országomban? Említi-e a részvételt?

Van-e egészségügyi és betegjogi törvény az országomban? Ha igen, melyek a vonatkozó előírásai a gyermekekkel és a döntésekben való részvételükkel kapcsolatban? Például rögzíti-e a tájékoztatáshoz való jogot, a véleményalkotáshoz és az annak figyelembe vételéhez való jogot?

Előír-e egy bizonyos életkort, amelyben a gyermek hivatalosan hozzájárulását adhatja egy orvosi beavatkozáshoz már 18 éves kora előtt? Ha igen, milyen szempontok szerint alkalmazzák (életkor vagy érettség vagy egyéb)?

Vannak-e más törvények, előírások vagy útmutatók, amelyek a gyermekek egészségével kapcsolatos döntésekben való részvételére vonatkoznak?

Vannak-e a véleménykülönbségre vagy konfliktushelyzetre vonatkozó útmutatók: például olyan esetekben, amikor a gyermek / szülei vagy gondozói / az egészségügyi szakemberek nem értnek egyet. Miről rendelkeznek?

